

بررسی جایگاه منطقه گرایی انتقادی در روند تاریخی بلندمرتبه سازی شهر

تهران

ناصر قنبری^{1*}، افسانه زرکش²

1- دانشجوی دکنرای معماری دانشگاه تربیت مدرس تهران naserghanbari1986@gmail.com

2- استادیار گروه معماری دانشگاه تربیت مدرس تهران zarkesh@modares.ac.ir

چکیده

از اولین ساختمان های بلند در جهان گرفته تا رویای قرن بیستمی لوکوربوزیه در ساخت ساختمان های بلند که در آن باغ های معلق بالاتر از سطح زمین قرار دارند و در ادامه آن ساختمان های بلند زیست محیطی کنت یینگ، همه در پی آن هستند تا زندگی بر روی زمین را در ارتفاع نیز تکرار کنند. در این میان ساختمان های بلند ایران زمین بر خلاف معماری سنتی در پی تخریب طبیعت زمین سبز برخاسته است و از سبزینگی و حیاط در ارتفاعات آن اثری نیست. آنچه بلند مرتبه سازی نشان داده است تقلید صرف از ساختمان های اولیه شیکاگو می باشد که تنها مصالح سنگین بر روی یکدیگر سوار گشته اند و ساختمان را پدید آورده اند. اینک پس از گذشت سال ها از ساخت اولین ساختمان بلند مرتبه در ایران همچنان آرزوی تغییر یافتن این ساخت ها در دل ها جوانه می زند. نیاز های زیست محیطی و همچنین توجه به نیازهای هویتی و فرهنگی هر ملتی زمینه ساز معماری آن کشور می باشد. کشور ایران نیز با داشتن پیشینه ساختمان های متناسب با هر اقلیم و فرهنگی نه تنها نباید از معماری گذشته خود غافل باشد بلکه باید از اصول آن را در معماری نسل حاضر نیز بهره ببرد.

معماری منطقه گرا با رویکردهای متنوع برگرفته از مبانی یکسان منطقه گرایی، در صدد ارزش نهادن بر ویژگی های شاخص منطقه ای و هویت و سنت های با ارزش زمینه است. چنین تفکری می تواند منجر به خلق معماری ای آشنا برای مردم و پیشرو در حیطه پیشرفت فناوری و سازگار با اقلیم و همراه محیط زیست در نظر گرفته شود. در این میان دیدگاه منطقه گرایی انتقادی با رد کردن تقلیدهایی صوری از نمونه های مدرن غربی و همینطور برداشت های سطحی از معماری التقاطی به مخالفت بر می خیزد و خواستار توجه به ویژگی های منطقه ای خاص هر پروژه و ارزش دادن به سطح بالاتری از آگاهی از سوی طراحان است.

روش تحقیق پژوهش فوق، ترکیبی از شیوه توصیفی - تحلیلی در معرفی و بررسی نمونه های موردی می باشد، سپس با استفاده از نظرات معماران و اساتید معماری (روش دلفی) نظرخواهی و امتیازدهی به نمونه ها صورت پذیرفت و مورد تحلیل و بررسی قرار می گیرد. پژوهش حاضر در پی آنست تا با معرفی و بررسی نمونه های بلند مرتبه در شهر تهران نشان دهد روند تاریخی بلندمرتبه سازی در شهر تهران منطبق بر الگوهای معماری مدرن بوده و در سال های اخیر با تغییر رویکرد از دیدگاه مدرن به سمت معماری التقاطی با تجمل بیش از اندازه معطوف شده است.

واژه های کلیدی: منطقه گرایی انتقادی، ساختمان های بلندمرتبه، سیر تاریخی بلندمرتبه سازی، شهر تهران